دیاردەی سفوری لەناو ئافرەتاندا

[كردي – کوردی – kurdish]

ئامادەکردنی: ماڵپەڕی نوور

http://judi.ueuo.com/

پێداچونەوەی: پشتیوان سابیر عەزیز

١٤٣٠ - ٢٠٠٩

islamhouse.com

(ظاهرة السفور بين الفتيات)

« باللغة الكوردية »

إعداد: موقع النور
/http://judi.ueuo.com

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

١٤٣٠ - ٢٠٠٩
islamhouse.com

دیاردەی سفوری لەناو ئافرەتاندا

یەکێك لەو دیاردە زەق و نامۆیانەی لە وڵاتانی موسڵماناندا بەدی دەکرێت: خۆڕووتکردنەوەو لاشەی خۆ دەرخستنی ئافرەتانە بۆ کەسانی بێگانە، وەچوونە دەرەوەیانە لەماڵ بەشێوەیەکی سەرنج راکێش و بۆنی خۆشدان لەخۆ .

دەبا سەرنجێك بدەینە قورئان و بزانین ئیسلام چی دەڵێت سەبارەت بە جل و بەرگ و پۆشاکی ئافرەتان:

خوای گەورە دەفەرموێت:﴿ قل للمؤمنين يغضوا من أبصارهم ويحفظوا فروجهم ذلك أزكى لهم ان الله خبير بما يصنعون. وقل للمؤمنات يغضضن من أبصارهن ويحفظن فروجهن ولا يبدين زينتهن الاّ ما ظهر منها وليضربن بخمرهن على جيوبهن ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن أو آبآءهن أو آبآء بعولتهن أو أبناءهن أو أبناء بعولتهن أو اخوانهن أو بني اخوانهن أو بني أخواتهن أو نسآءهن أو ما ملكت أيمانهن أو التابعين غير أولي الاربة من الرجال أو الطفل الذين لم يظهروا على عورات النسآء ولا يضربن بأرجلهن ليعلم ما يخفين من زينتهن وتوبوا الى الله جميعاً أيها المؤمنون لعلكم تفلحون﴾.
النور/٣٠-٣١

واتە: ئەی پێغەمبەری خوا بە بڕوادارانی نێر بڵێ کە لە ڕوانینی چاوەکانیان بگرنەوەو داوێنیان بپارێزن، ئا ئەوە چاکترو پاکترە بۆیان، بێگومان خوای گەورە شارەزایە بەوەی کە ئەنجامی دەدەن، وە بە ئافرەتانی بڕوادار بڵێ با لە ڕووانینی چاوەکانیان بگرنەوەو داوێنیان بپارێزن، وە با جوانی خۆیان –جگە لەوەی کە دەردەکەوێت– وەدەرنەخەن، وە با بە سەرپۆشەکانیان یەخەو بەرۆکیان داپۆشن، وە با جوانی خۆیان دەرنەخەن مەگەر بۆ مێردەکانیان یان باوکانیان یان باوکانی مێردەکانیان یان کوڕەکانیان یان کوڕانی مێردەکانیان یان براکانیان یان کوڕانی براکانیان یان کوڕانی خوشکەکانیان یان ئافرەتانیان یان کەنیزەك و کۆیلەکانیان یان پیاوانێکی بەردەست کە تەماعیان لە ژندا نییە، یان منداڵانێك کە عەقڵیان بە عەورەتی ژن ناشکێ، وە با ئافرەتان لاقی خۆیان بە زەویدا نەکوتن بۆ ئەوەی خشڵێك کە پەنهانیان کردووە پێی بزانرێ، وە تێکڕا هەمووتان بگەڕێنەوە بۆ لای خوای گەورە ئەی بڕوادارینە بەڵکو سەرفراز ببن.

لە سورەتێکی تردا بە پێغەمبەری خوا(ﷺ) دەفەرموێت:﴿ يآ أيها النبي قل لأزواجك وبناتك ونسآء المؤمنين يدنين عليهن من جلابيبهن ذلك أدنى أن يعرفن فلا يؤذين وكان الله غفوراً رحيماً ﴾.الأحزاب/٥٩.

واتە: ئەی پێغەمبەری خوا بە خێزانەکانت و کچەکانت و ئافرەتانی بڕواداران بڵێ کە چارشێوەکانیان لە خۆیانەوە بپێچن، ئا ئەوە چاکترە بۆ ئەوەی بناسرێن

(كە خاوەن حەیاو حورمەتن)و (بەهۆی تەماع تێکرانەوە) ئازار نەدرێن، وە خوای گەورە لێبوردەی بە بەزەیی‌یە.

جارێکی تر بە خێزانە بەحەیاو بەڕێزەکانی پێغەمبەری خوا(ﷺ) دەفەرموێت:﴿ يآ نساء النبي لستن كأحد من النسآء ان اتقيتن فلا تخضعن بالقول فيطمع الذي في قلبه مرض وقلن قولاً معروفاً. وقرن في بيوتكن ولاتبرجن تبرج الجاهلية الأولى وأقمن الصلاة وآتين الزكاة وأطعن الله ورسوله انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس أهل البيت ويطهركم تطهيراً ﴾. الأحزاب ٣٢-٣٣

واتە: ئەی خێزانەکانی پێغەمبەری خوا ئێوە ئەگەر خواناس بن (لە فەزڵدا) وەك هیچ ئافرەتێکی تر نین، دەسا دەنگتان ناسك مەکەنەوە نەبا ئەو کەسەی دڵیی نەخۆشی دەغەڵی تێدایە تەماعتان پیٚ ببات، وە ووتەی چاك و باش بڵێن. وەلە ماڵەکانتاندا بمێننەوەو وەك خۆدەرخستنی ئافرەتانی سەردەمی نەفامی خۆتان دەرمەخەن . وەنوێژ بەرپا بکەن و زەکات بدەن و گویٚڕایەڵی خواو پێغەمبەرەکەی بکەن. بە ڕاستی ئەی ئەهلی بەیت خوای گەورە ئەیەوێت پیسیو تاوانتان لیٚ دوور بخاتەوەو پاکتان بکاتەوە بە پاك کردنەوە.

جا لە تەفسیری ئەم دوو ئایەتەدا ئیبن کەثیر (ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت) دەفەرموێت:(هذا آداب أمر الله تعالى بها نسآء النبي (ﷺ) ونسآء الأمة تبع لهن في ذلك...). تفسير القرآن العظيم ٤٢٢/٣.

واتە: ئەمە کۆمەڵە ئادابێکە خوای گەورە فەرمانی کردووە بە خێزانەکانی پێغەمبەر(ﷺ)، وە خێزانی پیاوانی ئەم ئوممەتەش لەمەدا شوێنکەوتەن و ئەوانیش دەگرێتەوە.

بەڵام بیٚ ئاگا لەم ئایەتانەو چەندان فەرموودەی پێغەمبەری خوا(ﷺ)، زۆرێك لە ئافرەتان لەم ڕۆژگارەدا لاشەو جەستەی خۆیان کردۆتە کاڵایەکی هەرزان و بیٚ باکانە نیشانی خەڵکی دەدەن کە ئەمەش یەکێکە لەنیشانەکانی ئاخر زەمان و قیامەت.

عن عبدالله بن عمرو (رضي الله عنه)مرفوعاً:(سيكون في آخر اُمتي نسآء كاسيات عاريات، على رؤوسهن كأسنمة البخت، العنوهن فانهن ملعونات).أخرجه الطبراني في المعجم الصغير ص ٢٣٢، وقال الالباني في حجاب المرأة المسلمة ص ٥٦: اسناده صحيح.

واتە: لەکۆتایی ئوممەتەکەمدا ئافرەتانێکی پۆشتەی رووت پەیدا دەبن. قژیان وەکو کۆپاری سەرپشتی حوشتر لیٚ دەکەن، جا نەفرەتیان لیٚ بکەن ئەوانە نەفرەت لێکراون.

جا ئەبیٚ ئەم تاوانە چەندێك گەورەبێت تا بگاتە ئەو ئاستەی شایستەی نەفرەت لێکردن بێت.

وە ئەو جۆرە کەسانە لەوانەن کە بۆنی بەهەشت ناکەن:-

عن أبي هريرة (رضي الله عنه) قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم): (صنفان من أهل النار لم أرهما: قوم معهم سياط كأذناب البقر يضربون بها الناس، ونسآء كاسيات عاريات مميلات مائلات، رؤوسهن كأسنمة البخت المائلة، لايدخلن الجنة ولايجدن ريحها، وإن ريحها ليوجد من مسيرة كذا وكذا). رواه مسلم في صحيحه (١٧/١٩٠- بشرح النووي).

واتە: دوو کۆمەڵە کەس هەن لە ئەهلی ئاگرن و نەمدیون: کۆمەڵێکیان کەسانێکن قامچییان پێیە لە وێنەی کلکی مانگا لە خەڵکی پێ دەدەن، وە ئافرەتانێکی پۆشتەی رووتی لادەر لە گوێرایەڵی خوای گەورەو رەوشت، کە بەلارو لانجە دەڕۆن بەڕێدا. قژیان وەك کۆپارەی لاربووەوەی سەرپشتی حوشتر لێ دەکەن (بەوەی قژیان کۆ دەکەنەوەو لەلایەکی سەریاندا گرێی دەدەن)، ئەمانە ناچنە بەهەشتەوەو بۆنیشی ناکەن، لەکاتێکدا بۆنی بەهەشت لە دووری ئەوەندەو ئەوەندەوە دەکرێ..

سەرنج بدە: پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) مرۆڤی ستەمکاری ئازاردەری خەڵکی لەگەڵ ئافرەتێکی پۆشتەی رووتدا بەیەکەوە ناوبردووە.

جا (پۆشتەن) بەومانایەی: پۆشاکیان لە بەردایەو بەڵام (رووتن) بەوەی: پۆشاکەکانیان ئەرکی داپۆشینی لاشە بەجێ ناهێنێت، بەوپێیەی تەنکە یان تەسکەو ئەندامەکانی لاشەی لێوە دیارە، یان هەندێك لە لاشەی دەردەخاتو هەندێکی تری داپۆشیوە. وەك ئەوەی لەم مانگەدا بەدی دەکرێت: لەچکۆڵەیەکی کردووە کەچی بەشی خوارەوەی جەستەی جلو بەرگەکانی تەسكو تەنكو کورتە.

ئەو جۆرە ئافرەتانەی لاشەی خۆیان دەردەخەنو هەست بە تاوانو سەرپێچی ناکەن بگرە زۆر بە کەشخەییو فیزەوە دەڕۆن بەڕێدا پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) بە مونافیق ناوزەدی کردوون:

عن ابي ذنبة الصدفي مرفوعاً: (خير نسآءكم الودود الولود.... وشر نسآءكم المتبرجات المتخيلات، وهن المنافقات، لايدخل الجنة منهن إلى مثل الغراب الأعصم)، أخرجه البيهقي في السنن الكبرى ٨٢/٧ وقال الالباني في السلسلة الصحيحة (١٨٤٩): حديث صحيح.

واتە: چاکترین ئافرەتانی ناو ئێوە ئەوانەیانن کە خۆشەویستن لەلای مێردەکانیانو وەچەو منداڵ دەخەنەوە.... وەخراپترینی ئافرەتانیشتان ئەوانەیانن کە لاشەی خۆیان دەردەخەنو بە فیزو خۆ بەزلزانن. ئەوانە مونافیقن لێیان ناچێتە بەهەشتەوە تەنها بەئەندازەی قەلەرەشی سپی بەڵەك نەبێت.

شێوازێکی تری سیمای ئافرەتانی پۆشتەی رووت بریتییە لە پۆشینی بەرگو پۆشاکی پیاوانە لەلایەن هەندێك ئافرەتەوە، وەك لەبەرکردنی پانتۆڵو بلوسی پیاوانەو قژبڕینو کورتکردنەوەو داهێنانی بەشێوەیەك کە سیمای مێینەیی خۆیان لە دەست دەدەن، سەرباری ئەوەی کە ئەندامەکانی جەستەیان دەردەکەوێت.جا ئەم جۆرە کارانەش لە سیفاتی ئەهلی دۆزەخیانە:

عن إبن عمر (رضي الله عنهما) مرفوعاً: (ثلاث لايدخلون الجنة: العاق لوالديه، والديوث، ورجلة النسآء). رواه في المستدرك ٧٢/١ والطبراني في مجمع الزوائد ٣٢٧/٤ بسند قال المنذري: لا أعلم فيه مجروحاً قريب منه.

واته: سێ کۆمەڵ هەن ناچنە بەهەشتەوە: ئەو کەسەی ئازاری دایكو باوکی دەدات، وەپیاوی گەوواد (ئەو پیاوەی رازییە بە خراپەو داوێن پیسی لەناو خێزانەکەی)، وە ئەو ئافرەتەی خۆی دەخاتە سەر شێوەی پیاوان.

هەروەك چۆن بە پێچەوانەشەوە زۆر کوڕی گەنج هەن شێوەو قسەو رۆشتنو سیمایی خۆیان وەك ئافرەت لێ دەکەن، ئەمانیش بەر هەڕەشەی گەورە دەکەون:

عن إبن عباس (رضي الله عنهما) قال: (أن رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لعن المخنثين من الرجال و المتبرجات من النسآء). اخرجه النسائي في السنن الكبرى رقم (٩٢٥١).

واته: پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) نەفرەتی کردووە لەو پیاوانەی خۆیان دەشوبهێنن بە ئافرەتانو ئەو ئافرەتانەی کە لاشەی خۆیان دەردەخەن.

لە هەمووی سەیرتر دەرکەوتنی ئافرەتانی گۆرانی بێژو سەماکەری کوردیو لە کۆمەڵگای موسڵمانی خۆماندا، وە بەئاسایی تەماشاکردنی ئەم دیاردەیە لەلایەن خەڵکانەوە، بەجۆرێك کەناڵە ناوخۆییو ئاسمانییەکانی کورد زۆر بەشانازییەوە پەخشی دەکەن.

عن سهل بن سعد أن رسول الله (صلى الله عليه وسلم) قال: (سيكون في آخر الزمان خسف وقذف ومسخ. قيل: ومتى ذلك يا رسول الله؟ قال: إذا ظهرت المعازف و القينات). رواه الطبراني. قال الالباني: صحيح. أُنظر صحيح الجامع الصغير ٢١٦/٣ رقم (٣٥٥٩).

واته: لەئاخر زەماندا دیاردەی رۆچوونی زەویو بەردبارینو گۆڕانی دڵو دەروونی خەڵك (بۆ سەر تەبیعەتی گیانلەبەرانی وەك مەیمونو بەران) روودەدات، وتیان: ئەوەچ کاتێ پەیدا دەبێ ئەی پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم)؟ فەرمووی: کاتێك کە ئامێرەکانی مۆسیقاو گۆرانی بێژان دەربکەون بەتایبەتی گۆرانی بێژی ئافرەت.

(سبحان الله)!! ئەم دوو دیاردەیەو نیشانەی قیامەت ئێستا لەناویدا دەژینو بەچاوی خۆمان راستی ئەم فەرموودانە دەبینین.

ئەوەتا لە هەواڵەکاندا دیاردەی رۆچوونی زەوی روونو ئاشکرایە، وە دڵو دەروونی خەڵك بەجۆرێك گۆڕاوە... دڵ رەقی، سپڵەیی، بێ شعوری، تەبیعەتی ئاژەڵی لەناو کۆمەڵگاکاندا روو لەزیاد بوونە.

جا خوشکی سەر بەرزم.... سوپاسی خوای گەورەی دەوێت کە تۆ دووریت لەم جۆرە ئافرەتانەو هاوشێوەیان.

هۆکارەکانی دەرکەوتنی سفوری لە کۆمەڵگادا

١. ئیمان لاوازی: ئەویش بەهۆی زاڵ بوونی دونیا ویستیو شوێن کەوتنی هەواو ئارەزوو، وە دوورکەوتنەوە لە قورئان خوێندنو نزاو پاڕانەوەو عیبادەتەکان بەگشتی.

٢. لاوازی پەروەردەی ئیسلامیی لەناو خێزانەکانو قوتابخانەو خوێندنگاکانداو زاڵ بوونی بیرو بۆچوونی تر، وە ون بوونی ڕەوشتە بەرزەکانی وەك: شەرمو حەیا، چونکە مرۆڤ کە شەرمی نەکرد هەرچییەك بکات پرسیاری لیٚ ناکرێت.

قال رسول الله (ﷺ): (ثلاث لاتسأل عنهم: .... وامرأة غاب عنها زوجها وقد كفاها مؤنة الدنيا فتبرجت بعده). رواه البخاری في الأدب المفرد (٥٩٠) والحاكم وأحمد وصححه الالباني (صحيح الجامع ٣٠٥٨).

واتە: سیٚ جۆرە کەس هەن پرسیاریان لیٚ ناکرێت بۆ وا دەکەن (چونکە پەردەی حەیاو شەرمو شکۆیان دڕاندووە): ..... لەو سیانە یەکێکیان: ئافرەتێکە مێردەکەی لە سەفەر بێتو ئاگای لێی نەبێت، وەماڵ پێویستی دونیاشی بۆ فەراهەم هێنابیٚ، کە چی ئەم ئافرەتە لاشەو جوانیەکان (زینة)ی خۆی دەربخات بۆ بێگانە.

ئەی دەبێت حاڵی ئافرەتانێك چۆن بێت کە بە بەرچاوی باوكو براو مێردەکانیانەوە خۆیان رووت دەکەنەوە. یاخود حاڵی ئەو پیاوانە چۆن بێت کە ئافرەتەکانیان بوون بە مەیمونی ماڵەوەو ئاسکی دەرەوە، وە لەگەڵ خۆیاندا دەیانگێڕن بە بازاڕو شوێنە تێکەڵاوییە پڕ لە تاوانەکانو بەنیوە رووتی دەیانخەنە بەردەمی پیاوانی بێگانە.

زۆر بەداخەوە کە ئافرەتان بەجۆرێك سووك بکرێن کە لەکاتی زەماوەندیاندا بەرگێکی تەسکی تەنکیان لەبەر بکرێتو وەك بووکە بەبارانە بکرێنە پەندی ناوخەڵك. یان زۆر زاوا لەگەڵ هاوسەرەکانیاندا وێنە دەگرنو لەجامخانەی دووکانی وێنەگرەکاندا هەڵبواسریٚو خەڵکی سەیری ناموسیان بکات.

٣. تەقلیدو چاولێکەری کوێرانە: بەتایبەتی لەناو رەگەزی ئافرەتاندا، بەجۆرێك کەسێك لەگەڵ (مۆد) دا نەڕوات بەناموٚی دەزانن. وەهەر جلو بەرگێکی نویٚ لەسەر تەلەفزیۆنەکانەوە دەرکەوێتو لەبەری ئەکتەرێکی بیٚ ڕەوشتی رۆژئاوادا ببینریٚ خێرا لێرە لاسایی دەکرێتەوەو دەخرێتە بازاڕ.

٤. ونبوونی فەرمان کردن بەچاکەو بەرگری کردن لەخراپەو رەخنە گرتن لەم دیاردانە: بەجۆرێ زۆر بە دەگمەن کەسێك سەرزەنشتی ئەو ئافرەتانەی ناوخێزانەکەی دەکاتو ئاگاداریان دەکاتەوە لەسەرئەنجامو سزای ئەم تاوانە.

٥. نەبوونی زانستی شەرعیو بێ ئاگایی لەو دەقانەی باس لە رادەی تاوانو سزای ئەم تاوانە دەکەن لە قیامەتدا.

٦. ترسانی ئافرەتان لەلایەن دەسەلاتدارانەوە لە پێناو نەهێشتنی سیمای ئیسلامیی کۆمەڵگاو چەسپاندنی بەرنامەی عەلمانییەتی لادینی لەوڵاتدا.

٧. پیلانی شەوو رۆژی بێ دینان: لەهێنانەوەی جلو بەرگو سیماو خورەوشتی رۆژئاواییو نیشاندانی فیلمو گۆرانی رەوشت رووشێنەر لە راگەیاندنەکانیاندا وەمراندنی غیرەتی پیاوەتی لە پیاوانداو گومڕاکردنو بەنج کردنی گەنجان بە دەیان گۆڤارو رۆژنامەی بانگەوازکەر بۆ ئەم مەبەستەو سانسۆر خستنە سەر بالاپۆشان لەقوتابخانەو فەرمانگەکانداو تەماشاکردنیان بە چاوێکی سووكو مرۆڤی پلە دوو، وە تەعین نەکردنیانو کارئاسانی بۆ نەکردنیان.

ئەو دەرئە نجامانەی لە سفورییەوە دەکەوێتەوە

١. جولاندنی غەریزەی کوڕانو پیاوانو پاڵنانیان بەرەو بەتاڵ کردنەوەی ئەم غەریزەیە لە خراپەدا. هەر بۆیە پێغەمبەری خوا (ﷺ) دەفەرموێت: **(ماتركت بعدي فتنة أضر على الرجال من النسآء)**. رواه البخاري ٣٦١/٣ برقم (٥٠٩٦) واللفظ له ومسلم برقم ٩٧-٧٤٠.

واتە: لە پاش خۆم هیچ تاقی کردنەوەیەکم بەجێ نەهێشتووە قورسترو زەرەرمەندتر بێت لەسەر پیاوان لە (ئافرەتان).

٢. سفوری سەرکەشییەکی ئاشکرایە بۆ فەرمانەکانی خوای گەورەو ئەنجامەکەشی سەرشۆڕیو بێ ڕێزی دونیاو خەجاڵەتیو سزای قیامەتی بەدواوەیە.

٣. سفوری هۆکارێکی راستەخۆیە بۆ توشبوونی گەنجان بە نەزەرو ئەو دەرئەنجامانەی لە نەزەرەوە دەکەوێتەوە لە: نەخۆشییە دەروونییەکانی گەنجان بەوەی تووشی دەردی عەشق بووە. وەزیناو ....هتد

پێغەمبەری خوا (ﷺ) دەفەرموێت:(**كل عين زانية . والمرأة اذا استعطرت فمرت بالمجلس فهي كذا وكذا – يعني زانية)**. رواه الترمذي ٥ / ٩٨ – ٩٩ برقم (٢٧٨٦) وقال: هذا حديث حسن صحيح. والنسائي، وقال الالباني: حسن. صحيح سنن الترمذي برقم (٢٢٣٧ – ٢٩٤٩).

واتە: هەموو چاوێك زینا دەكات (نەزەر)، وەئافرەت ئەگەر بۆنی خۆش لە خۆی بداتو بەلای مەجلیسێكدا بڕوات ئەوە ئاواو ئاوایە (واتە زینای لێكراوە – بەو مانایەی: خەڵك بەحەرامی تەماشایان كردووەو حەزیان كردووە خراپەی لەگەڵدا بكەن).

٤. سفوری یەكێكە لەدیاردەكانی سەردەمی نەفامی. خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿....ولا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الجاهِلِيّةِ الأُولى.....﴾. الأحزاب /٣٣.

واتە: لاشەو جوانی شاراوەی خۆتان دەرمەخەن وەكو سەردەمی نەفامی دەیانكرد.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين